

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Česká politika diaspor, její dimenze a mezinárodní kontext

Autor práce: Tereza Cibulková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Hlavním cílem práce bylo typologizovat českou politiku diaspor s použitím typologie politik vůči diasporám v zahraničí Francesca Ragazziho z roku 2014 pomocí vícenásobné korespondenční analýzy. Vedlejšími cíli této práce bylo zjistit na základě této analýzy, zda se česká politika diaspor liší od slovenské a doplnit závěry této analýzy o výsledky rozhovorů s respondenty působícími ve státních institucích zabývajících se českou politikou diaspor.

Hlavní cíl práce je legitimní a dobře zdůvodněný. Sám Ragazzi se pokoušel navrhnout typologii na základě dat z 35 států a hovoří o modelových příkladech. Tuto typologii nechápal jako uzavřenou a další práce s ní byla cílem jeho textu. Jistě by bylo v této souvislosti zajímavé se podívat, zda a jak ji on sám později využil například v publikaci *Governing Diasporas in International Relations* (2017), která se vztahuje k chorvatskému kontextu.

Co se týče vedlejších cílů práce, první z nich, porovnání české a slovenské politiky vůči krajanům v zahraničí zcela odpovídá duchu práce. Druhá podotázka pak zcela nerozvíjí hlavní téma. Myslím, že by bylo mnohem zajímavější se ptát policy makerů v oblasti politiky vůči Čechům v zahraničí právě přímo na Ragazziho otázky a typologii a zpřesnit tak zařazení Česka v jeho schématu.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Práce rozvíjí v podstatě jeden koncept, a tudíž pracuje s předem limitovaným korpusem literatury, který autorka zvládla. Bylo by zde možné dále Ragazziho typologii kontextualizovat ve vztahu k pozdějším pracím o politikách emigračních zemí, kde jsou využity odlišné komparační strategie, ale to je už nad rámec hlavního cíle.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Metodika řešení hlavní otázky je dána metodikou Ragazziho vyhodnocování dat, kterou je vícenásobná korespondenční analýza. Autorka se drží tohoto schématu a nijak ho nepřekračuje.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Samotná Ragazziho typologie vede k zamyšlení, o čem vlastně vypovídá a co v podstatě

strukturuje. Je stavěna na analýze dat uskutečněné badatelem „z vnějšku“. Jeho pohled pravděpodobně nebude zcela totožný z pohledem „insidera“, který do schématu dosazuje data ze země původu (Česka) a jedné sousední země, do nichž má detailnější vhléd. Studuje tudíž nikoli právní systémy jako Ragazzi, ale částečně i jejich aplikaci, kterou Ragazzi již nezohlední. Analytickou nevýhodu, že se otázky v Ragazziho modelu zodpovídají pouze na polaritě ano a ne bylo samozřejmě třeba zachovat.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Autorka odpovídá na hlavní otázku a první podotázku. Výsledky rozhovorů jsou pro základní explanační schéma již málo funkční. Také vzhledem k rozsahu práce v podstatě nadbytečné.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: velmi dobrá

Stylistická úroveň: velmi dobrá

Citační úroveň: výborná

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Na grafu na s. 66 barevně splývají uzavřené státy a státy s řízenou pracovní migrací. Graf se tím stává nepřehledný. Řada grafů a schémat je přejatých. Přejaté grafy o české politice vůči krajanům snad ani nebylo třeba kopírovat.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Práce je postavena na jednoduché, dobře řešitelné výzkumné otázce, ke které je dobře volena první podotázka, jak by v Ragazziho typologii bylo umístěno vedle Česka Slovensko. Metodologie k řešení hlavního tématu i první podotázky je v podstatě dána Ragazziho textem a její aplikace je přiměřená. Stejně jako v Ragazziho textu by metodologická část mohla být transparentnější, hlavně v oblasti datových zdrojů, jejichž pomocí jsou získávány odpovědi na politiky jednotlivých zemí. Druhá podotázka, výsledky rozhovorů s respondenty působícími ve státních institucích, se týká tématu, které by vyžadovalo mnohem více prostoru a nerozvíjí hlavní téma práce. Výsledky rozhovorů jsou také v práci nevytěžené a také metodologie jejich uskutečňování a vyhodnocování není dostatečně podrobně komunikována. Vzhledem k tomu, že však druhá podotázka má k hlavnímu tématu spíše marginální vztah, není třeba k této okolnosti přihlížet jako k zásadní.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Vyjádřete se k tomu, čem vidíte nedostatky v Ragazziho typologii a navrhněte, jak by tyto nedostatky bylo možné eliminovat, resp. jak zlepšit vypovídací schopnost této typologie.

Datum: 15. 5. 2023

Autor posudku:

Zdeněk Uherek

Podpis: